

MILJØ brevkassen

Miljøstyrelsens kampagne om gifte

Af Jørgen Stage Johansen

Overholder I reglerne om sikker opbevaring af gifte? Det spørgsmål stiller Miljøstyrelsen i en ny kampagne, som sætter fokus på gifte og følger op på nye bestemmelser fra 2011. Kampagnematerialet er tilgængelig på www.mst.dk/gifte.

GAMLE KRAV

Miljøstyrelsens regler, som har været gældende i mange år:

- Giftige stoffer og blandinger skal opbevares forsvarligt, under lås og utilgængeligt for børn.
- Uvedkommende – og det kan f.eks. være rengøringspersonale – må ikke have adgang til de opbevarede gifte.
- Alle døre til skabe, lokaler og lignende, hvori der opbevares meget giftige og giftige stoffer og blandinger skal forsynes med en advarselstavle – et dødningshoved med undertavlen "giftige stoffer".

NYESTE KRAV

Miljøstyrelsens nye bestemmelser, der trådte i kraft januar 2011:

- Der skal udpeges en eller flere giftansvarlige. Kravet gælder for virksomheder og institutioner, der opbevarer giftige stoffer og blandinger i en samlet mængde større end 125 ml, og hvor mere end 5 personer har adgang til gifterne.
- Der er pligt til at politianmelde tyveri af giftige stoffer og blandinger samt svind, som ikke kan forklares ved almindelig brug og bortskaffelse. Der er ikke nogen lavere grænse for, hvornår man skal anmelde formodet tyveri af gifte.

Miljøbrevkassen

Redaktionen består af brevkasseredaktørerne Jørgen Stage Johansen og Vivian Plesner samt faglig sekretær Jens Klingenberg Rasmussen.

Alle medlemmer er velkomne til at indsende spørgsmål eller foreslå emner til uddybelse i LABORANTEN. Skriv til miljoebrevkassen@dl-f.dk. Miljøbrevkassen svarer altid direkte tilbage til medlemmet, og efter aftale med medlemmet bruges emnet muligvis til artikler i LABORANTEN. Spørgeren er anonym i LABORANTEN.

GIFTE OMFATTET AF REGLERNE

Generelt er stoffer og blandinger mærket med piktogrammerne "dødningehoved" og "eksploderende mand" omfattet af de nye regler.

Stoffer, som er omfattet af nye opbevaringsregler og pligt til tyverianmeldelse, baseret på klassificeringsbekendtgørelsens mærkningselementer

Farebetegnelse	Symbol	R sætninger	Fare Symbol	Krav om opbevaring under lås mv. (eksisterende krav) (§36, stk 1)	NYT: Krav om udpegning af sikkerhedsansvarlig* (§36, stk 2)	NYT: Pligt til anmeldelse af tyveri (§40)
Meget giftig	Tx	R26 Meget giftig ved indånding R27 Meget giftig ved hudkontakt R28 Meget giftig ved indtagelse R39 Fare for varig alvorlig skade på helbred		X	X	X
Giftig	T	R23 Giftig ved indånding R24 Giftig ved hudkontakt R25 Giftig ved indtagelse R39 Fare for varig alvorlig skade på helbred		X	X	X
Kræftfremkaldende Carc1 og Carc2	T	R45 Kan fremkalde kræft R49 Kan fremkalde kræft ved indånding		X		
Mutagen Mut1 og Mut2	T	R46 Kan forårsage arvelige genetiske skader		X		
Reproduktionstoksisk Rep1 og Rep2	T	R60 Kan skade forplantningsevnen R61 Kan skade barnet under graviditeten		X		

*Hvis den samlede mængde af de stoffer, som omfattes af kravet > 125 ml

Stoffer, som er omfattet af nye opbevaringsregler og pligt til tyverianmeldelse, baseret på CLP forordningens mærkningselementer

Fareklasse og -kategori	H sætninger	Fare piktogram	Krav om opbevaring under lås mv. (eksisterende krav) (§36, stk 1)	NYT: Krav om udpegning af sikkerhedsansvarlig* (§36, stk 2)	NYT: Pligt til anmeldelse af tyveri (§40)
Acute Tox. 1 og Acute Tox. 2	H300 Livsfarlig ved indtagelse H310 Livsfarlig ved hudkontakt H330 Livsfarlig ved indånding		X	X	X
Acute Tox. 3	H301 Giftig ved indtagelse H311 Giftig ved hudkontakt H331 Giftig ved indånding		X	X	X
STOT SE 1	H370 Forårsager organskader [...]		X	X	
Carc. 1A og Carc. 1B	H350 Kan fremkalde kræft [...]		X		
Rep. 1A og Rep. 1B	H360 Kan skade forplantningsevnen eller det ufødte barn [...]		X		
Muta. 1A og Muta. 1B	H340 Kan forårsage genetiske defekter [...]		X		

*Hvis den samlede mængde af de stoffer, som omfattes af kravet > 125 ml

UDPEGNING AF ANSVARLIGE FOR OPBEVARING

Der findes næppe nogle laboratorier, som vil være undtaget fra kravet om udpegning af giftansvarlige. Opbevares der f.eks. bare 150 ml methanol – som seks personer har adgang til – skal der udpeges en ansvarlig.

I stedet for at udpege personer, som kun er ansvarlig for "giftmærkede stoffer", kan det være hensigtsmæssigt at udpege personer, som er ansvarlige for alle de kemikalier, der ikke er omfattet af særlige regler – radioaktive isotoper og euforiserende stoffer.

BEHOV FOR NYE PROCEDURER FOR GIFTHÅNDBLING?

Visse typer af kemiske stoffer og blandinger kan bruges til ikke-fredelige formål, hvis de kommer i de forkerte hænder. Derfor skal alle, der opbevarer sådanne gifte, kende til kravene i klassificeringsbekendtgørelsen og føre kontrol med de giftige stoffer og blandinger, siger Trine Thorup Andersen fra Miljøstyrelsens kemikalieenhed.

Virksomhederne skal blandt andet kunne redegøre for, hvor mange personer der har adgang til de kemikalier, der er omfattet af reglerne.

Med de nye regler kan nogle virksomheder have behov for at udarbejde eller tilpasse deres

procedurer for håndtering af kemikalier. Procedurerne kan f.eks. beskrive, hvor og hvordan kemikalierne opbevares, hvem der har adgang til de giftige kemikalier, hvordan forbruget kontrolleres og hvordan adgangsforholdene kontrolleres både for interne og eksterne, siger Trine Thorup Andersen.

Trine Thorup tilføjer, at kampagnen ikke omfatter særskilte inspektioner fra Kemikalieinspektionen eller Arbejdstilsynet.

Generelt er det Arbejdstilsynet, der står for tilsyn med håndtering og opbevaring på laboratorierne. På virksomheder kan det både være Kemikalieinspektionen og Arbejdstilsynet, som kontrollerer, at reglerne for opbevaring, er overholdt. Korrekt opbevaring er således en del af "rutinen" ved virksomhedsbesøg.

LITTERATUR

- www.mst.dk/gift
- *Ny klassificeringsbekendtgørelse, LABORANTEN 4-2011*
- *Bekendtgørelse om klassificering, emballering, mærkning, salg og opbevaring af stoffer og blandinger, nr. 1075 af 24. november 2011 (nyeste udgave).*